

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institutionum Juris Canonici Sive Primorum totius Sacrae
Jurisprudentiae Elementorum. Libri Quatuor**

Febeo, Francesco Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1704

VD18 13560743-001

Tit. XVII. De Regularibus, & Abbatibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63052](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63052)

ria afferente posse ab Episcopis pensiones imponi.

26. Plura alia de pensionibus videri possunt apud Gigan. in tractatu de Pensionibus, Castrop. tract. 13. disp. 1. punct. 11. Azor. p. 2. lib. 8. c. 5. & seqq. aliosque ab ipsis citatos.

T I T. XVII.

De Regularibus, & Abbatibus.

1. PRÆter Clericos, de quibus hætenus in superioribus egimus, est alius personarum status in Ecclesia; qui quamvis ex Clericis, & laicis componatur, participat tamen indivisim privilegia Clericorum, ac propterea de illo agendum breviter hic est, ut primam institutionum partem, quæ est de Personis Ecclesiasticis absolvamus:

2. Status autem iste est status Religiosus, cujus essentia in eo sita est, ut per tria substantialia vota perpetuæ paupertatis, castitatis, & obedientiæ homines dirigat ad perfectionem Christianæ Charitatis sub jurisdictione Superioris, qui possit illos corrigere, & ad servandam regularem disciplinam cogere; simulque sit idem status per Sedem Apostolicam approbatus. Ita desumitur ex Laym. *Theol. mor. lib. 4. tract. 5. c. 1.* aliisque ab ipso relatis.

3. In

3. In hac Religiosi status essentia conveniunt omnes particulares Religiones, quæ sunt in Ecclesia, quamvis inter se differant quoad alia media particularia, quibus ad perfectionem contendunt juxta fines particulares, & formam Instituti quam profitentur; Aliæ enim sunt Religiones contemplativæ, quarum finis peculiaris est contemplatio. Aliæ activæ, quæ peculiariter exercent opera misericordiae sive spiritualia, sive corporalia. Aliæ mixtæ, quæ tum ad contemplationem, tum ad actionem ordinantur. Rursus aliæ sunt Clericales, quæ ad ministeria Clericorum propria specialiter ordinantur: Aliæ Monachales, quæ ex vi suæ Regulæ magis sectantur vitam solitariam. Item aliæ sunt Mendicantes, quæ ex Instituto suo nulla possident bona immobilia, quamvis hodie ex concessione Tridentini *Sess. 25. de regular. c. 3.* ea in communi possideant, exceptis domibus Fratrum sancti Francisci Capuccinorum, & eorum qui Minorum de observantia vocantur: aliæ non mendicantes, quæ etiam ex Instituto suo admittunt bona immobilia in communi possidenda. Demum aliæ sunt Religiones militares, quæ editis prædictis tribus substantialibus votis specialiter ordinantur ad militandum pro Religione Catholica.

4. Primum ad Religionem ingressum subsequitur probatio seu Novitiatus, in quo post susce-

susceptum habitum debet per Annua integrum
versari Novitius antequam ad Professionem
admittatur, ita ut si professio antea fiat, sit nul-
la, ex Trid. in cit. sess. 25. de Regularib. cap. 15.
Quamdiu autem tempus illud probationis du-
raverit, potest Novitius ad sæculum libere
redire, nisi evidenter appareat, quod absolutè
voluerit vitam mutare, & in Religione perpe-
tuo Domino deservire, juxta textum in cap.
Statuimus 23. de regular. & c. 2. eod. in 6.

5. Ut ejusmodi Novitiorum libertas serve-
tur indemnis, statutum est à Trid. in cit. sess. 25.
de regular. c. 16. ut nulla renunciatio antea fa-
cta, etiam cum juramento, vel in favorem cu-
juscumque causæ piæ, valeat; nisi cum licentia
Episcopi, sive ejus Vicarii, fiat intra duos
menses proximos ante professionem; ac non a-
liàs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secu-
ta professione: aliter verò facta etiam si cum hu-
jus favoris expressa renuntiatione, etiam jura-
ta, sit irrita, & nullius effectus. Decernitur e-
tiam ibidem ab eodem Concilio, ut neque an-
te Professionem, excepto victu, & vestitu, No-
vitii vel Novitiæ illius temporis, quo in pro-
batione est, quocumque prætextu, à parenti-
bus, vel propinquis, aut curatoribus ejus, Mo-
nasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur; ne
hac occasione discedere nequeat, quod totam,
vel majorem partem substantiæ suæ Monaste-
riū

rium possideat; nec facile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius præcipit Sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant: quod ut rectè fiat, Episcopus etiam per censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat. Ita *Trid. in loco citato.*

6. Absoluto probationis tempore, juxta diversas diversarum Religionum consuetudines, ab iis qui habiles inventi fuerint, celebratur religiosa professio, quæ est contractus quidam Sacer, per quem homo voluntariè in Religione approbata tradit se irrevocabiliter Deo, quoad certum modum, & institutum vivendi, editis tribus votis solemnibus paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, idque acceptante Prælato Regulari nomine Dei, quæ descriptio colligitur ex traditis à Suar. *tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 2.*

7. Hæc religiosa professio dupliciter fieri potest, nempe vel expressè, vel tacitè. Expressè fit, quæ fit verbis, aut scripto, aut etiam nutibus, vel aliis signis externis indicantibus traditionem personæ profitentis, & acceptationem Religionis, ut colligitur ex *cap. Porreclum 13. de regularib.* Tacitè fieret si quis sciens, & volens completo probationis tempore assume-

ret,

ret, & gestaret habitum proprium Professorum, atque in eo actus proprios Professorum spontè exerceret, sciente, & consentiente Prælato regulari, qui potestatem habet admittendi ad professionem, & desumitur ex *c. Vidua 4. eod.* Ejusmodi tamen tacita professio non solet nunc esse in usu inter Regulares.

8. Sciendum tamen hic est, ad utriusque generis professionem nonnulla requiri, quibus deficientibus professionis validitas tollitur. Hujus generis est ætas legitima, quæ ex statuto *Trid. sess. 25. de regular. c. 15.* debet esse 16. annorum expletorum, ac præterea ex supradictis præcessisse debet integer annus probationis: ita ut professio antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus.

9. Secundo requiritur ut professio sit spontanea, & libera, ex *cap. 1. De his qua vi, metusve causa.*

10. Tertio opus est, ut profitens sit sui juris, nullique aliqua obligatione adstrictus, ratione cujus impediatur ab emittenda sine ejus consensu professione: qua ratione conjugatus post consummatum matrimonium, absque alterius conjugis licentia, invalidè profiteretur, ex *cap. Quidnam 3. & cap. Placet 12. de conversione conjugator.*

11. De-

11. Demum omiffis alijs pluribus ; quæ videri possunt apud Sanch. *lib. 5. in Decalog. cap. 4. per totum*, requiritur, ut acceptetur nomine Religionis ab eo, qui potestatem habet admittendi ad professionem, ex *c. ad Apostolicam 16. de regularib.*, ut etiam indicat ipsa natura contractus ultro citroque obligatorii, pro quo utriusque partis contrahentis consensus requiritur.

12. Quod si Religiosus aliquis prætenderet, se ex defectu alicujus ex prædictis conditionibus misisse professionem invalidam, puta propter defectum ætatis, aut libertatis &c. ac propterea peteret à Religione discessum; in tali casu incumberet ipsi onus probandi talem invaliditatem, quod fieri ab ipso deberet coram suo Superiore, & Ordinario. Imo nec ita audiri potest, nisi intra quinquennium tantum à die professionis, ut decernitur à Trid. in *cit. sess. 25. de regular. cap. 19.*

13. Ut in Abbatem, seu Superiorem domus Religiosæ quis eligi possit, requiritur de jure communi, ut in eadem Religione sit Professus, ex *c. Cum in magistrum 49. de elect.* Imo cum olim sufficeret tacita professio, ut probatur ex eod. *c. Cum in magistrum*, ubi solum requiritur, ut eligendus in Abbatem sit professus; attamen de jure recentiori relato in *c. Nullus 28. de elect. in 6.* requiritur professio expressè facta; aliàs electio irrita est.

14. Hæc

14. Hæc autem intelligenda sunt de Abbate regulari. Alii enim sunt Abbates regulares, alii sæculares. Abbates regulares sunt Regulares illi Prælat, qui præfunt regimini, & gubernationi cæterorum Religiosorum. Abbates sæculares dicuntur Clerici sæculares, qui habent beneficia Ecclesiastica insignita nomine Abbatia, qui rursus in plures classes dividuntur.

15. Aliqui enim sunt qui dicuntur Abbates ex eo quod præfint alicui Ecclesie, quæ olim Regularis, & conventualis fuit, sed post deficiente regulari disciplina, aut ex aliqua alia justa causa, transivit in sæcularem, seu confertur cœpit sæcularibus Clericis, retento nomine Abbatia pro Rectore talis Ecclesie, quamvis Monasterium sublatum esset.

16. Alii sunt, qui dicuntur Abbates Commendatarii, ex eo quod illis in Commendam traditum sit aliquod Monasterium. Usus ejusmodi tradendi Clericis in commendam Monasteria, observatum fuisse à temporibus Leonis IV. colligit ex cap. Qui plures 2. quæst. 1. Rebus. in praxi tit. de Comm. nu. 6. Tambur. tom. 1. de Jure Abbatum disp. 4. quæst. 1. aliique. Idque ex duplici potissimum causa observatum fuisse notat Gonz. in cap. Cum Monasterium 13. de elect. num. 13. Primò, ex eo, quod Prælatorum electio ob lites, & controversias eligentium ni-

H

mis

mis protraheretur : tunc enim ne Monasteri-
 diu absque Superiore detrimentum aliquod pa-
 terentur, commendabantur interim alicui Ec-
 clesiasticæ personæ. Secundò, ex eo quod de
 crescente paulatim Monachorum numero, &
 Monasteriis penè destitutis, vix idonei regula-
 res reperirentur, qui rebus Monasterii utiliter
 præessent. Inde est quod ejusmodi commenda-
 olim essent non in perpetuum sed ad tempus, ut
 indicat etiam ipsa vox Commendæ : nam com-
 mendare nihil aliud est quam deponere, *l. Com-
 mendare 186. ff. de verbor. signif. & l. Lucius 24.
 ff. Depositi.*

17. Alii demum sunt qui vocantur Abbates,
 non quia Monasteriis præficiantur, sed quia dig-
 nitatem habent in Ecclesia Collegiata, vel Ca-
 thedrali, cui dignitati, vel ex privilegio, vel ex
 consuetudine annexum sit nomen Abbatis;
 quemadmodum etiam in pluribus locis talium
 dignitatum possessores vocantur Priores.

18. Inter istorum generum Abbates aliud
 quoque discrimen notandum est, quod aliqui
 jurisdictionem habeant quasi Episcopalem su-
 pra suos subditos tam Clericos, quam laicos,
 unde Pontificiis etiam insignibus utuntur nem-
 pe annulo, & Mitra, baculo pastorali : alii autem
 nec jurisdictionem Episcopalem habeant, nec
 Pontificiis utantur insignibus.

19. Quoad Abbates regulares, multiplex
 quo-

quoque illorum species est. Aliqui enim sunt, qui non solum præsumt Religiosorum regimini; sed præterea territorium habent, in quo Episcopalem jurisdictionem, & aliquando etiam temporalem exercent. Alii sunt, qui sub se tantum habent Subditos Regulares, quorum regimini præsumt. Alii demum sunt Abbates solo nomine, qui non habent sub se subditos Regulares, vel quia Monasterium est alio translatum, vel quia Monachi locum relinquerunt &c. unde vocari etiam solent Abbates titulares.

20. De jure antiquiori poterant Abbates Ordinum Monachalium exempti & habentes jus ferendi baculum, & Mitram postquam semel benedicti essent, conferre Minores Ordines: aut saltem primam Tonsuram subditis non solum Monachis, sed etiam laicis, supra quos Ecclesiasticam; & quasi Episcopalem jurisdictionem obtinebant, ut probat textus in *c. Abbates 3. de ptivil. in 6.* Hodie tamen ex *Trid. sess. 23. de reform. cap. 10.* non licet Abbatibus, ac aliis quibuscumque, quantumvis exemptis, intra fines alicujus diocesis consistentibus, etiam si nullius diocesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre: imò nec concedere possunt litteras dimissorias aliquibus Clericis sæcularibus, ut

ab aliis ordinantur : sed horum omnium ordi-
natio pertinet ad Episcopos , intra quorum
diocesis fines existant : non obstantibus qui-
busvis privilegiis , præscriptionibus , aut con-
suetudinibus , etiam immemorabilibus. Con-
cedentes autem dimissorias contra formam de-
creti , ab officio , & beneficio per annum sunt
ipso jure suspensi.

21. De Abbatibus si quis plura scire velit,
consulere potest Tambur. in tractatu cui titulus
est *De Jure Abbatum* , Barbosam *de Jure*
Ecclesiastico lib. 1. cap. 17. alios-
que plures ab ipsis cita-
tos.

